

1931 сэл алтынны
15 нүүдтэн тахсар

№ 93 (4360)

♦ 1973 жыл. Атырдыах ыйын 4 күнэ ♦ Сыйнааи
СУБУОТА 2 харчы

Сыниата
2 харчы

Үзгс булалбу бирадинильгын
Одесско-Кишиневтагы тикмр
суал Одессетагы одесситетин
коллективна достондайдык кер-
сир. Сыл бастагы апарылар ло-
комативнай биримдзгелер куор
маны тахынан 3 молууон 353
тыгымича тонна таавакы тизе-
дилер, онгого 843 тыгымича ки-
ловаттчас электрэнергияны,
260 тонна дизельнай уматыгы
кычылзгелер.

СНИМКИ: проиллюстрировано
бюстными Социалистической Уд-
Геройи О. Г. Цыганкова—Одес-
са, Сортировочная станция Дзю-
бурунбая.

КУЧҮМЭБЭЙ БАЛАҢЫАННЬАТТАН ТАХСАР ИҢИН

ПЯТИЛЕТКА үнүе, башкаарылаах сылыгар общественнай сүөһү иитиитин былаанын бары көрүнүрүнэн ситиһинилаахтын толоруу—өройуоннаары партиянай таргата сүүрүн сорууга. Ону хааччыһыгыта дьыл курлааннаабытынан сибээстээн улахан ыарахаттар баар буоллулар. Сүөһү аһылымгын бөлөмнөөһүнгө элбэх төрүөбөр, өйдөтөр үлэ ыгыттылаабытын үрдүгүн бу дьохуоннаах государственнай дьылаада билигин күчүмөрэй балаһыманна үөскөтө. От ыйын 30 күнүнүзүи туругунан оттоохун сыллаабы былаана баара-суоба 9,8 бырыһыан толорулунна. Ордук улахан хаалыы Колитин аатынан, Карл Маркс аатынан колхозтарга таһаарылынна.

Бу сүүрү биричлүүлэрттэн
биридэстөрүннэн үлэһит илии
баччаанга дээрэ ходуһага ситэ
таһаарылла илигэ бродла. Аастыт
сидэ туһаанаах каминээдэр ордун
элбөх отчут Сүбүруускай ааты-
нан сөвхөстөн уонна Ленин аа-
тынан колхозтан таһса илии.
Бу итэһэс түргэнник түрүтүл-
дүһахтаах. Хомууруга-уларнай
ый бара түрүрүнэн сибээстэн
үлэһитир ыһахтаах дыну буки
барыларын окко таһаарыахха,
сөвхөс, көдхөс салдыар аһаара-
гын үлэһиттөрүн төһо кылаа-
рынан ходуһага ниялэриэххэ.
Сүбүү аһылыгын соротуоннала-
һыгын култура, аһыа, дорго-
буйда харыстабылын, сибээс уонна
да атын салалар бастайааннай
үлэһиттөрүн, уопуһсааххатары
мунутуураах түмэ тардыахха.
Кырдыабастартан, дыһа хаһаай-
каларыттан моой отчут аһсааны

хөгжтнэххэ, кирилэртэ хас бири-
днэлэртгэр сирэй сорудхартыг
биэрэг толорторуухха. Быйыл тэ-
хиууругар кыттыбат, бу улахан
хаһааыстыбаннай хампааниыат-
там туора тураар биир да үлэни-
сүөх буолуохтаах. Окко үлэлэспэ-
тэх дыһа-кэргэн быйыл оту ыла-
батын пэйдизиннээрэ үчүгэйдик
ойлотуохха.

ИККИС сүрүн итэргининэн оттообунга оройуон обществен-
нэһын нөмөтө эссе да ситэтэ суо-
ба буолар. Бастакы субьотун-
ньууктар уонна баскыйааныык-
тар уонсайынан куһагана суох
тэрээһиниыэстхик ытыаллыбытта-
рын үрдүкүн үгүс коллективтар
шефствэ хайааһыстыбаларыгар бы-
һатчы көмөлөрө баалгын да кы-
ла. Чурапчы орто уонна арас-
кылаастаах оскуолаларын, «Мек-
колхозстрой», интернат-оскуола
курдук коллективтар баччаанна-
лэри оттообунга үчүтэй көмөнү
ингөрбөтүлэр, былааннарын төлө-
рууга бастыйааннай звенолары
туруорбатыллар. Оттон совхоз Сы-
ланнаары уонна Болтоптоототу
отделениеларын, Калинин ааты-
нан колхоз салааталара субь-
отунньууктарга тахсыыт дьөһнөү
кодүүстөөхтүк туһамматылар.

Тугу өнгөрүүххэ нааданай? Атырдах ыйын 6 нүүн засан-на оройуон ийинээсэ уонна нэбилэнтэрдээсэ бары тэрилтэлэр-тэн оттуур эвэнэлэры 10 хонун-тан итсэхэ суох болдохтоон үлсэ таһарыахха. Производ-ственнай тэрилтэлэрэ пачочайтара

гойна сүлүсүлээштара суруута басыккыяныа ахсын ходуһар маассабайдык тахсыыларын салгымы тэрийиэхтэ. Хас биридин коллектив оттоһун былааны атырдыах ыйын устата таһаа да толорорун ситиһиэхтэ.

Дойду иһинээдн алаастарыг
оттоһор сир бүтэн эрэринэн сүб
күннэргэ туора үрэхтэргэ тахса
сири хаттаан кэрийэн көрүүххэ
уона үлэһит идиини ыраах, өт
тоох учаскаларга бырава — өх
суохха. Бу дымалага ханайыс
тыбалар саллаааччыллара ханны
да быстаарымын таһаарбатары
өтүттэри сатабыллаахтын атта
рай туруорадллара иаада.

ЭБИИ АНЫЛДЫГЫ бэлэнзэһини былаана баара эрэ 17 бырыһан толорууллубутун үрдүккө көһинки күнүлүргэ сорох сирдэргэ бу үлэни тохтоото быһымыттылар. Бу улахан сымна. Партинай тэрилтэлэр, сельсоветтар, колхознара аналлаах комиссиялары тэрийтээн ханна тоһо хомус үүммүтүн, уу ото хаазытын, дулга, лабыкта хомуула, кыахтаарын чуолкайдыйылар. Уонна бу үлэҕэ общественноһу ордук кырдыаастары уонна өс куода үөрэнээччилэрин туһаналара эрэйиллэр. Эбии аһымыга соротуопкалааһын оттоһуну кытта тэнкэ, сэргэ тохтодо суехытыллыахтаах. Дыл уратылары үчүөттөөн күөх дулбаан тууһаан бэлэнзэһини, мааныһы фермаларыгар төрбөс аһымыгар аһаан тары хаһааныны, агитэкадарынан кийинээн пайланиһыттан аһымык бородуукталары тобугун хомуутарыны тэрийнэхтэ. Оройуоннары штаб лабыктаны салгыы соротуопкалатыахтаах.

Ордук улахан болжомто алаастарга, туора ҫухтарга үүмүттү хаалларбакка, адыһын сарийен оттоон ыларга угурулаахтаах. Бистэл буолбатах, бу аттүмү билгини итэс элбэх. Туолумада, Хайахыкка, Бабаараа атын да сирдэргэ наар массыынара ситэни кытыы, бистэх оттоох сирдэри кетэн кэһини тас са турар. Инникитин итэһини быһыы хатыланна стохгаах. Үрүйэлэр кытыыларынаады, талхтар быыстарынаады, үү кытытынаады сыра да сирин хаалларбакка илиһинэн тэмпиһи оттоохха наада.

От хөмүүр, билээрин курдун, сезоннай, бэлдэһинктаах үдэ. Онон бу бэйлэлэх ыарахан бала.

хяналтын үүсгэсэн турдаарнаа хо-
духаа хөбүүлэн кириг, үлээтэй
эрдэ тахсыг түбэлтэлэрэ адыагын
тайаарылсныг суухтаахтар. Хэс-
бнэрдийн эвнэгдэ сиргэ хэлэ
сылдыан өгөөхүн булгуччулаа
бэрэвэдэ бэлхыгынэ олохто-
нуухтаах. Улэ хүнүн рэжымэ
хэлбэнэ суох тутууларын, үлэ
өнгөрүүтэтэ мунгутуурдэ үрдэ-
түүлэрин, эвнэгдэтэр, партизан-
нэрдэ, көмсөрдэ халхачийн
эвэлэнгэтээхтэр. «Өгөөхүн»
бу бэлхыгынэ, бэлдэагынэ-
таах күнээрэ сэрүдэххын тө-
лөрбөккэ эрэ хөдүнэгтэн тахсы-
ма!» дүнэ нэрдөбүлү хэс бнэрд-
ийн үлэнт хэлбэнэ суох тутуула-
ра наада. Дьэ итгэ илнэ отчугтар
ортолоругар дынг-хаччы нүрэх-
тээх социалистическэй куотала-
хыны тэриймэххэ, ким хайдаах
үлэлэирин күнээрэ айм нэрдө-
рүү дуоскаларгэ талааран,
наамагэ айм бөйбөүлү листок-
тангэ сылтаан илнэххэ.

ОТ ҮЛЭТИНГЭР кыттар дьонс моральной уонна материалнай көбүлээһини төрдүттэн тупсарар сорук турар. Графинтарын төлөрөн, аһара төлөрөн иһэр аяаһылар, күнөөдөн соруудахтарын куоһарар биирдэи отчууттары хас нэдиэлэ, декада ахсын көбүлөөн ийиэххэ, кинигалар оҥыттарын кээҥтик тарҕатыахха.

Манган жүзүн оттонор от хаачыстыбатыгар болгонотону күү-
нүрдүүхө. Сир айы үлүн үлү-
гөйдик былазичини төрийн өх-
сууттан муньууну, муньуут-
тан көбийини хааларыммауа,
хемүлүр от үрдүк хаачыстыба-
ларуу буларын ситийнэхө.

Отгустары аймнан-тангайман, бары надалаахтарынан хааччы-йыга оройуон эргэниин пред-принтиелдэра наһаа көһүүтүк сыһыаннаһалар. Бу үлэни дьыл баччатыгар эиэри райпо салаа-та (председатель таб. Кожурон Н. А.) кыйаа хааччыбата. Хо-дуһаа сыдыааччыларга эиэниэ көмөлөһүү, культурнай-сырдатар үлэни ытыы эиэ молтэх. Бу итөгөстэри туһааннаах үлэһиттэр аһаһын кыгаа болдьох иһигэр туораталлара модьубуллар. Хо-нуур бириэмэтигэр туох баар хааччылар, партийнай-полити-ческай, иитэр-өйдөтөр үлэ хо-нууттаагы отууларга киинэниэх-тэх.

Быйыл ордун уратылаах, күчүмөрөй дьыл буолбутун учуоттаан туран, хаһааймстыбылар саял-татаар, партийнай комитеттар

сүүнү ныстыгар бэлэмнэнийн
эрдэттэн, субу күннэртэн саа-
лаан өрдүн кичэллээхтик, бы-
лааннаахтык тэрийлэлэрэ ирдэ-
нэр. Кыастыгар улааскаларык бэрт
түргэшик быһааран, хотоннор
уонна сүөсүһүттөр олорор дьы-
дэрин тутууну уонна оронхо-
лоонини график быһыыстанан
ытыттааха. Ираах туора үрэх-
тэртэн кийин оту тэһиэр суоду-
да өгөрүүнү былиннигиттэн ыла
сараалтааха, онно иада буолар
күүнү, техниканы, Айма үгүс
таһааран үлээтээн барыааха.

АТИРДАХ ЫЙЫН бөстөкы
издизэлэтэ хаймы-үйдэ алста,
эттүүр бириэмэ күнтэн-күн ахсын
кылгаан иһэр. Ойуоха эбиизээн
сүүн кураактан өт тохтоло суох
хата, сүмэһинэ сүтэ, сэмэллэй
турар. Оттон сүөһү айылыгын
сөбүтүөпкалааһынгга оройуонгга
балаһыанна адыаһын мөптөх,
дьинсиннэриилээх. Мантан тахсар
суолбут биир—хомуурга буна ба-
ры, бүттүүн тахсыы уонна күүһү
дьинт-чакчы түмэн, үчүгэйдик
эттаран туруоран оттоһун.
Хаалбыт бириэмэбэ хoduһа үлэ-
ни сатаан тэрийдэхпитинэ, дьону
көбүлүэтэхпитинэ, сүөһүнү кы-
рыыаһык да буоллар кэстүүр
айылыгынан халчыйар кыах-
таахпыт. Дээ ол иһин бу эһиһигэ-
тээх, былыдаһыктаах күнүрүз
оройуон партиянай, советскай,
хаһаайстыбалаһай актива, сала-
йар үлэһиттэр оттонор учаласка-
ларга тус бэйэлэринэн сылдыан
сүөһү айылыгын бэлэмизээһини
быһакчы тэрийсэллэрэ, дьону
үлэрэ түмэллэрэ уонна көбүлүү-
лэрэ моода. Билигин салайааччы,
эһиһэттээх үлэһит миһэттэ—
хoduһа, хонуутаары оттуута.

Күөх сирэм кэхтэри чуҕаһапта,
оттуур биримэс мыйтан эрэ өрдүк
хаалла. Онон сүөһү аһылыгын
бэлэмнээһинигэ атырдыах ыйы
саамай быһаарыллаах, сазнай
тыһааһыннаах ый. Бу ыйы мүч-
үт туттаһынына, ис киахтар-
батын төлөрү туһааматаһынына
өр сымларга үлээһэн-хамсаан
мусуут общественнай баайомыт-
тар-дуолбуттар хөрөмнүү өстө-
һулаар кутталлаах. Ону хас
бырдыһыт диринник өйдү үрө
яада. Оройуон партиянай та-
рихтэлара, коммунистара, бары
үлөһиттэрэ кэлэр кыстыкка сүө-
һүтэ аһалык базатын тэрийиһи
киилэртэн гутулуктаабы батын
өҥөрүөхтэра дээн эрөһтэ-
лэр.

БАРЫ КҮҮНҮ—ОТ ХОМУЗУ-
ГАР!

ДОБОРДУУ КӨРСҮҢҮҮ

От ыйын 30—31 күннэригэр Крымга социалистическай дойдулар коммунистическай уюуна рабочая партияларын салайааччыларын нэрсүһүүлэрэ буолла. Оһно кытыннылар: БКП КК Бастагы секретара, БНР Государствоннай Советын Председателэ Т. Живков, ВСРП КК Бастагы секретара Я. Кадар, ГБСРП КК Бастагы секретара Э. Хонеккер, МНРП КК Бастагы секретара, МНР Министрдарин Советын Председателэ Ю. Цеденбал, ПХРП КК Бастагы секретара З. Герек, РМП Генеральнай секретара, РСР Государствоннай Советын Председателэ Н. Чаушеску, ССКП КК Генеральнай секретара Л. И. Брежнев, ЧКП КК Генеральнай секретара Г. Гусак, ону сэргэ ССКП КК Политбюротун чилиэнэ, ССРС Тас дойдулардаабы дьыалаларын министр А. А. Громыко, ССКП КК Политбюротун чилиэннигэр кандидат, ССКП КК секретара Б. Н. Пономарев, ССКП КК секретара Н. Ф. Натушев.

Нөрсүлүү нийтлүүлэхтара бэйз-бэйлзригэр партиаларын өлөх-
торун уонна деятельностарын, социалистической государстволарын
сайдыытын тустарынан информациялаатылар. Быраатты партиа-
лар уонна дойдулар икки ардыларыгар политической, экономи-
ческой, идеологической бииргэ үлэлзэһин боппууостара нөрүлүн-
нүлэр, ону тэҥэ аан дойдутаабы антуальнай проблемаларга санаа-
ларын кыһыккын атастаһын буолаа.

☆

райпо сөбүтүпкүбү
оттолын үлэһитэ.

САҢА ТЕПЛИЦА ХАҢААЙКАЛАРА

Айма үөрэнзэччилэрин ыгырыылары нээнниг өйөммүтүн
редакцияга киирэр сурунтар кэрэхэлиллэр.

Хонтоо Диринги тайзгар 16 чаастан үлэгэ кирибэт, энэ
Өлөнгөөх дин сир халдхайна-
тыгар хөртөнцуй олоддор буул-
буттара хайны да сыла. Ону са-
йын айм Дирин орто оскула-
тын үөрөнзочилэрингэн тари-
либт аналзах эвэнэ нөрөр-ха-
райар.

Манна соторутаагыта Уолл
анга сотор...

Сыме ыраастынар уонка көмүүнү бытар бу өбөлөрү үһүс көмгэ эргизэн систематыгар үлэ-лэббит, билигин пенсионер, коммунист Трофим Дмитриевич Сокольников салайан үлэлэтэр. Кинини солбуйааччы ахсынньы бүтөр-бүтү Надя Захарова: «Сарсыарда

Манна соторутаагыта Уолландын сиргэ 20 гектардаах хортуолшуй үүнүүтүн бастагы көжүүтүн бүтэрэн калбиттер. Оннуккинстан барыахтаахтар.. Уолландта хортуолшуй үүнүүтүтүгү уу ыстарар установканы үздөлтөөччү Б. Д. Захаровы көрсөн көпсөттүбүт.

Ити курдук Хонтодо оолоро сайлагичы сымналантеарын колдуустуэхтик атааралар.

Биһиги көрө

Трифон Мазнаевской ануса үрөннөр. Билин теплицаны харабыллыыр. Харабыллыыр даан буолар дуо, икин маһа биер сүүрү үзүт. Килорифернай диэн икин ититэр система нар. Олору түрүү бийа холбоон үлээтэр, теплица итин салсын сүүрэнэ биер тэтик нар буоларын тутуһуннарар. Ол икин сарга икин үлээ туур термометрдары сотору-сотору үрэр, хас кыраадыс итин буолбутун билэр.

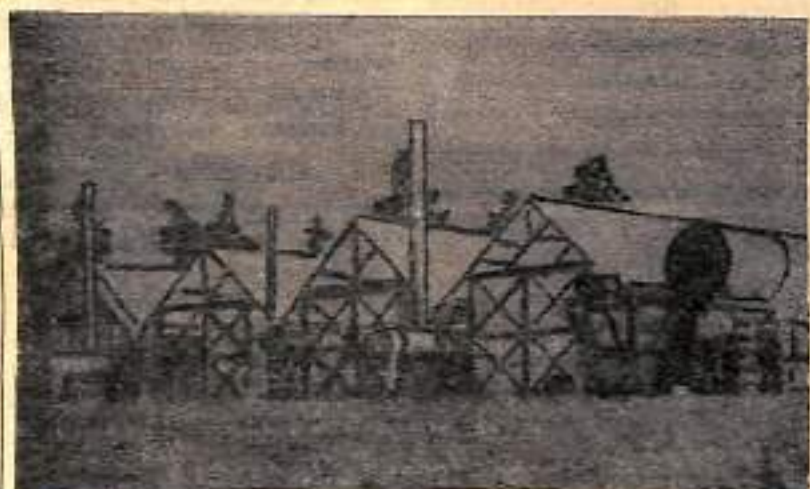
Нүүнэ II хааска дээрн кыргыттар, куюна-
ардыныи ыталлар, Ити кэми апарбагалгына
быллар. Үс дүгээлиилэр нарын тарбаттары-
ка ха бирднн сибкенин ылыгыллар, клин-
ринэн куюнакырдыллар. Багча экинээг те-
ничага үүнэр оеурену куюнакырдыга икки
ка ынырча наада диилэр. Бикээг ол хан-
н кээндэ. Онон субу корон да турдакта,
кыргыттар үлэлэр-хамнастага дүэн адьас ко-
с үлэгтэ буолер эбит.

Տնօրենները կենալ չեն կարողացել համարձակվել Սահար-

[illegible]

Вийдлыг үүнүүнү холдирбуутгара донна хэм-
лэг. Онтон тонна курдуу эсүүбэрстөөдө түг-
тарбуутгар. Икаторнай метр ахыттан биеэсги
килограмм одурсуу холуйан биэс тоннаки
ахытлымр оруудаааааааа. Менин үөрэнэччи-
лэр, эдэр одордучууттар бэрхэ жасын үрэлчил-
лэр. Биеэти итмичэ үүнүүнү малахтарына, ви-
килэр сыралара талх хавьна гуоба донна бас-
танн сырлара биэтэхэ киби сирбэр, мээмилэр
түнүктээдэ нөөрө.

И. СЕДАТЫНОВ.

Ука—огорүөчүт кыргыттар
комсомолка Паша Чичигинарова
(хакаһа) уонна пионерна Люба
Федорова «гүрсү хомуйаллар.

Автор фотолары

БУРДУГУ КӨРҮҮ - ХАРАЙЫ

СИЗМЭ БУРДУГУ ЫРААСТААНЫН

ПЛОЩАДКАНЫ ОНОРУУ

Бу камга скреперинэн бүр эдэлэн, аппаратын толорон, нуурун көннөрөн бариллэр. Кипини оргаччи арлах уута сүүрэр хамаабата өгчүлэр. Маных площадбаларга арлах уута ингээт, снэгэ сидне тардыбат, лэжэй буудбат, түргэнник куурар уонна инимкитин хас да сылга туһалдыр.

Исхылаакка снэмэз ууруулар
бүрдүк 17 бырынылаантан ордуга
суох синктээх буолуохтаах. Онон
бөмбөйүтэн кэлбүт бүрдүк икки.

Субуруускай аатынн совхоза.
Эрилик Эристинн аатынн кол-
хозка ааспыт дылларга бурдугу
ыраастаабын, куттубакка про-
тигинистэргэ, күн көрбөт сара-
йыгар куталлара. Ол ыраастыр-
га улахан күчүмэйдэри үөскэ-
тэрэ уовна снэма тахсымта-
тын нмтатаа.

Гована бурдугу сарайги нутаг
тар бууллааха, арыс кууа үрдүк
төөх, салгын сымдаар арытгаах
ныаа дээрарыстанмахтаах.

В. ПОИСЕЕВ,
инженер.

БЕРЛИН. ГБСП НК Бастаны
секретара З. Хоненнер-ван-дой-

дутаабы демократичеснай ыччат
тэрилтэлэрин салайааччыларын
приемната итиннэ никилэргэ
Крымга доордуу нерсүүһүгэ
түмсүбүт социалистической дей-
дулар коммунистичеснай уонна
рабочай партияларын салайаач-
чыларын Ыччаттар уонна сту-
деннар бүтүн аан дойдутаабы Х
фестивалларын кыттыылаахтары-
гар ыылпыт эбэрдэ суруктарын
туттарда.

НАБУЛ. Афганистан Республиканын Икинч Комитетта дайду сакна правительствотын састаабын билгиргэттэ. Правительство башлыгы Мухаммед Дауд премьер-министр, национальна оборона уонна тас дойдуларадаагы дьаала министриктери постарын ылат. Республика бастагы правительствота 13 кийиттэн састааптаах. Премьер-министр солбуйааччытынан Мухаммед Хасан Шар буолла.

ЫАЛЛЫ БУРЯТИЯ СТОЛИЦАТЫГАР

РЕСПУБЛИКАБЫТ ПУТЕВКАТЫНАН

СУОЛЛААБЫ БЭЛИЭТЭЭНИННЭР

циональной боодьох дьааларга олус утуктабыллаахтын сыйнаа-наһалар, историческай мээсүн-нэрин онууһан хаалларга кы-наһалар. Ити запоедник-музей иһигэр биир танара дьаалтын туһааран оноро сымдьяллар.

Бу дьаалара буряттарга үө-рөнэрбит үгүс эбит дьаал санаада кэллэбит. Ыаллытымыска, эйбэс бурят табаарыстарбыт абыл-хонук иһигэр да буоллар, бийи-хэ эбэни биллэрэ-көрдөрө са-лааһалар. Ол иһин билилэрэ улаханымкы махтанабыт.

И. КАНДИНСКАЯ,

оройуон делегациятын
салайааччыта.

ЭКТ-га Д. Щеглов «Буурба» диэн пьесатын уонна Тува Эркинскэй народнай театрын «Найырат» («Дордохуу») диэн драматын көрдүбүт. Итинтэн бииһи тува-лары олус собулаахтыбыт. Сонун дьоннору, сана драманы көрөн үөрөн-көтөн гостиницабытыгар кэллэбит. Сарымны күүмүт бү-гүнүттөөрөр ордуу көрө буо-луохтааһын бийиэхэ биирбит про-граммаларыттан ааһан билбэ-пит.

КҮӨХ СУҮМҢА СУУЛАМЫТ КУОРАТ

Илин Сибирь биир бөртөөхэй куоратыгар—Улан-Удэ 269 тыһымча киһи олорор. Буят-скай АССР наһааныытыга 826 тыһымчааттан таһа киһи. Куо-рат олус ырааһа уонна күөх олордуута эбэһэ сохторор. Олохтоохтор көрдүүтэ, ыраас-тык тутууга эбэхтик үлэлиил-лэрэ уонна ону кичэйэн туран харыстымыллара көстөр.

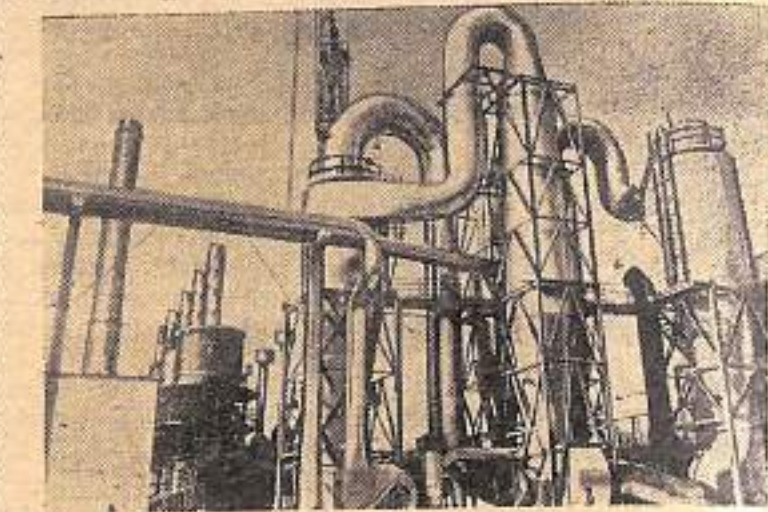
Маныа көрдөрөн агитация ыһыллааһык буолбакка, харах дала хабар тороостоох торойдо-ругар тупсардыкк оноруллар эбит. Үкүгэр итиннэхэ тиий-тин, сухой штуратурганы олус табыгастаахтык тутталлар. Рек-ламалары, афишалары тиий-турбаттан эбэтэр цементон он-оруллубут бөбө-таһа шиттэргэ ыйыллалар. Бу барыта үйэлээх-

тик, үйүһүк турдун дьаан са-лааттан таһара эрэбит. Санаа дьааларга национальной эриме-ны сэдэхтик эрээри бэрт чебуу-тук уруһуйдууллар.

Бурятияра промышленность, наука, тыа хаһаайыстыбата, культура уонна үөрэх ордуу күүскэ сайдыбыттарын бийиһи көрдүүт. Быстахтык ылааха, республика онорон таһаарар промышленной табаарын 38 тас дойдулар атыһаһаллар. Ааспыт сылга тыа хаһаайыстыбатын өл-лөһөй бородууксуһата 255 мөлү-йүн солк. тэҥнэспит, 485 тыһ. тобо бөдөң ынах сүөһү иһил-лэбит, 222,8 тыһ. тонна үүт, 19,2 тыһ. тонна эт оноруллу-бут.

Аһардас Улан-Удэ иһигэр 24 кулууп, 178 библиотека, 39 ки-ноустановка, Ленин орденнаах опера театры, Нуучча театры, К. Намсараев аатынан бурят драмтеатры, Руукула театры үлэ-лииллэр. Буряттар бөйбөлөрүн ис-кусстволарын 24 онук государ-стволарыгар көрдөрбүттэр.

Улан-Удэ таһыгар этнография музейыгар сылдыһыбыт бэрт кө-рөхсөбиллээх ойдобулу хааллар-да. Музей үс салаага арасар. Бастакы салаара старообрядчес-кай комплексе, иккиске эбэтэр, үһүскэ бурят комплекстара ки-рэллэр. Урут олорон ааспыт

Болгария социалистической уларытан тутуугун саамай ча-сылхай холобурунан Варна чу-гаһыгар Девиенскэй теллоуиго аарыма промышленной комплек-сы тутуу аарыллыан аарыллар.

Маныа алюминий, азоткэй уонна сернэй нислоганы, кальци-нированной суоданы онсрон та-һаарар бөдөн промышленной предприятиелар тутуулааһа.

Болгария Народной Республи-катын улахан химията Экономи-ческой Хардарыта комплексууу Свеевын дойдуларын бырааттыы көмөлөрүнэн түргэн тэтиминэн сайдар.

СНИМОНКА: гаһы ыраастыыр установкалар көстүүлэрэ.

БТА—ССТА фотолара.

Редактор А. Е. ЧИЧИГИНАРОВ

КИҢИ УОННА СОКУОН

ЭППЭКИН

Уон туорт саастаах Андрей Гаприн Коля Семеновка хары ча-һытын «букаатын» биирбитэ. Ол онуугар киниттэн фанарыгы ы-быта. «Бар, Коляра фанарын төннөр уонна чаһытын ыт»,— дьабытэ эбэтэ Андрей туту ма-нэйдэспитин көрдөрбүтүгэр. Ол эрээри Коля чаһыны биириэн багарытаа. Андрей эбэлээрэ эр, онон эбэтэ Коля Семенов төрө-пүттөрүгэр барарга тийибитэ. Маныаха киһи сүөргүлүүбэ суо-ра: Андрей эпэкини буоларын быһымын, андохсин эпэки-кэ илдьэ сылдыааччытын бааһы-дуолун көмүскүтүх тустааба.

Бу үһэ суруллубут түбөтө эпэкиниинэр дөтөлөөстөрүн биир эр өттүн арыһар. Государ-ство кинилэргэ төрөппүттэрэ ол-бут эбэтэр ыраахан ыарыһа ыларбыт, төрөппүт буолар бы-рыалтаа быһылымбыт 15 сааста-рын туола илик оҕолору иһтэри уонна тус бырааптарын, иһтэ-риэстэрин көмүскүтүх итэһиэр. Олорор төрөппүттэрин көрүүтэ-хараһыта суох хаалымыларын атын да биричиинэлэрэ баар буолуохтарын сөп. Эпэкиниинэр бөйбөлөрүн эпэкикэ илдьэ сыл-дыааччыларын физическай сай-дымаларыгар, үөрэниилэригэр, общественнай-туһалаах үлэ-дэ бөлүөнүлэригэр кыһалаллар. Атыннык өттөххө, кинилэр эбэ-һиниэстэрэ сүһүнүн төрөппүттэр эбэһиниэстэрин кытта сөн түбэ-һэллэр.

15-тэригтэн 18-тарыгар дьэри

саастаах сокуонийдарын ситэ илик оҕолор төрөппүттэрэ суох хааллаһтарына, кинилэргэ кө-рөөччүлэр (попечителлэр) ана-нааллар. Эпэкикэ сылдыааччы-лары абатын-танымаларын эпэ-киниинэр уонна көрөөччүлөр эбэ-һиниэстэрэ буолбатар. Маныаха кинилэр эпэкикэ сылдыааччы-ларга пенсиялар, пособиелар, алименттар быһымыларынан көлөр харчыны ороскуоттууллар.

Эпэкиниинэр уонна көрөөччү-лэри үлэһиттэр депутаттарын Советтарын ситэриилээх хожитет-тара аныыллар. Онуоха киһи тус баҕата, кини сирэй хаачыстыба-лара уонна, кыалларынан, эп-экикэ барааччы баҕата учуот-таныллар. Эпэкиниинэринэн эбэ-тэр көрөөччүлэринэн 18-тарыг туола илик саастаахтар, ону та-һа төрөппүт буолар бырааптара быһылымбыттар уонна суутунан эпэкини буолар ымахтара суох-тара быһаарылдыбыттар аһа-маттар. Эпэкини эбэтэр көрөөч-чүлү аһаһын киниттэн кинини кытта эпэкикэ барааччы биир-гэ олоруохтаах. 18 сааһын туо-лаарына исполком туспа олорорун көтүлүөн сөп.

Эпэкиниинэргэ эпэкикэ сыл-дыааччылар ааттарыттан уонна кинилэр иһтэриэстэригэр бары көпсөһүннэр, атыннык өттөх-хө, гражданскай бырааптары уонна эбэһиниэстэри олохтоһу-на, уларытыыга эбэтэр сохто-гууга туһаайылымбыт дьайы-лары ымагар быраап бариллар.

15-тэригтэн 18-тарыгар дьэри саастаахтар бөйбөлөрүн хаһааста-рын эбэтэр стипендияларын та-һабыттарынан дьайар бырааптаах-тар. Ол эрээри ситэриилээх ко-митеттар сорох түбөлүктөргө, онуоха сөптөөх төрөттөр баар буоллаһтарына, эпэкикэ сыл-дыааччылар бу бырааптарын хаарчахтыыр эбэтэр быһар кыах-таахтар. 15-тэригтэн 18-тарыгар дьэри саастаах уолаттары уонна кыргыттары көрөөччүлэр сааста-рын ситэ иликтэр тус бөйбөлө-рин ымагар сокуонунан көрү-дүбөтөх көпсөһүннэлэрин ыста-ларыгар собулэниэрин бөлүөт-тэрин сөп.

Эпэкини бырааптара эпэки-кэ сылдыааччы 15-һин, кө-рөөччүгэ—18-һын, туолуор дьэ-ри күүстэригэр хаалаллар. Эпэ-кини көрөөччү быраабын онуоха оһуобай көтүлэтинтэ суох ылар. Эпэкини дарааны, көрөөччү да-даны эбэһиниэстэриттэн көрү-дүбөтөх-хараһааччы туһааннаах сааһын ситэһинэ эрэ буолбакка, сирэй бөйбөлөрүн көрдөһүлэ-рин эмнэ босхолоһуохтарын сөп.

Эпэкиниинэр уонна көрөөччү-лэр ыраахан ыарыһа ыларбыт эбэтэр тус бөйбөлөрүнэн быраап-тары олоххо киллэрэллэр, эбэһиниэстэрин толороллоро кыаллыбат улахан дьонго кытта анаһаллар. Эпэкини уонна кө-рөөччү буолар эбэһиниэстэр бары түбөлүктөргө бөһө толорулаллар. И. ГРАНКИН, юрист (ССТА).

Кыһини атыннан колхоз бырабылманыыта, партома уонна Мугудай наһаанытти Советын исполкома ССКП чилиэне Ада дойду Улуу сэринтин активнай кыттылааба, олохтоох орто оскуола учуутала

ДЬЯКОНОВ НИКОЛАЙ МИХАЙЛОВИЧ

от ыйы 31 күнүгэр уһун, ыраахан ыарыһаттан Якутскай куоракка олбүтүттэн дьирин кутурданын бөкүөннүк көргөттэригэр, аймахтарыгар уонна билэр дьонноругар тирээлэр.

Райсовет исполкомун хоруот үөрэтиринтэргэ отдела уон-на асономат Мугудай орто оскуолатын учуутала, Ада дойду Улуу сэринтин активнай кыттылааба, ССКП чилиэне

ДЬЯКОНОВ НИКОЛАЙ МИХАЙЛОВИЧ

от ыйы 31 күнүгэр уһун, ыраахан ыарыһаттан олбүтүттэн дьирин кутурданын бөкүөннүк көргөттэригэр, аймахтарыгар тирээлэр.

Аҕабыт, бырааһыт, убайыт, Мугудай орто оскуолатын учуутала, Ада дойду Улуу сэринтин кыттылааба, ССКП чилиэне

ДЬЯКОНОВ НИКОЛАЙ МИХАЙЛОВИЧ

олбүтүн курутуйан туран билэр дьонноругар, табаарыста-рыгар иһтэһинэрэбит.

Кэргэнэ, оҕолоро, балтылары, бырааттара, күтүөттэрэ, аймахтара.

Эрилик Эристин аатынан колхоз бырабылманыыта, партома, Хонтодо сельсоветын исполкома колхозтаахтар Николай Николаевич II уонна Александра Федотовна Пестеревтэргэ таһыыр оҕолоро

РУСЛАН

бу ый 1 күнүгэр сокумардык олбүтүттэн дьирин кутурда-нын тирээлэр.

БИҢИГИ ААДЫРЫСПЫТ: почтовой индекс 678700, Чурапчы с. Карл Маркс ул. 12 ТЕЛЕФОННАРЫТ: редактор— 9-13-95, редакторы солбуйааччы, эпэки-секретарь—9-14-95, отделлар— 9-14-95, уопсай—9-15-05.

«Сага олох» («Новая жизнь») — орган Чурапчинского райкома КПСС и районного Совета депутатов тру-диха Якутской АССР